

Protesty proti potravinám a palivu v roce 2022 prudce vzrostly — největší byly v Evropě

P politico.eu/article/energy-crisis-food-and-fuel-protests-surged-in-2022-the-biggest-were-in-europe

January 17, 2023

Demonstranti pálí své účty za energie během demonstrace proti vysokým životním nákladům a zvyšování cen energií v Římě | Alberto Pizzoli/AFP prostřednictvím Getty Images

Autor : Susannah Savage
17. ledna 2023 15:20 SEČ

7 minut čtení

Chcete-li si tento článek poslechnout, stiskněte tlačítko Přehrát

▶ 0:00 / 0:00 ———— 🔊 ⋮

Vyjádřeno umělou inteligencí.

Loni v září Italové v Římě, Miláně a Neapoli spálili své účty za energie v rámci koordinovaného protestu proti prudce rostoucím cenám. V říjnu tisíce lidí vyšly do francouzských ulic, aby odsuzovaly

nečinnost vlády kvůli vysokým životním nákladům. A v listopadu se španělští dělníci shromáždili za vyšší mzdy a skandovali „plat nebo konflikt“.

Výzkumníci definovali bezprecedentní globální vlnu více než 12 500 protestů ve 148 zemích kvůli růstu potravin, paliva a životních nákladů v roce 2022. A největší byly v západní Evropě.

Ceny potravin a zejména energií vytlačila nahoru nejprve pandemie COVID-19 a poté válka na Ukrajině. A zatímco nedostatek potravin a energie nejvíce zasáhl globální jih, krize cenové dostupnosti posílá do ulic stále více lidí v bohatších zemích severní polokoule.

„Nikdy předtím nebylo po celém světě zdokumentováno tolik protestů proti nákladům na živobytí – hlavně energii – za jediný rok,“ řekla Naomi Hossainová, specialistka na politiku rozvoje z Washingtonské americké univerzity a vedoucí výzkumnice zprávu o loňských nepokojích.

Může se vám líbit

Zelensky tleská zpět na Německo za akt „Budeme sdílet tanky, pokud ostatní sdílejí tanky“.

Od Nicolase Camuta

Charles Michel cestuje do Kyjeva, aby se setkal se Zelenským

Od Nicolase Camuta

Ředitel Oliver Stone hovoří o jaderné energii — šéf hospodářství EU Paolo Gentiloni

Autor : Cristina Gonzalez

"Historicky bylo jídlo skutečným bodem vzplanutí," řekl Hossain POLITICO. "Nyní je nejdůležitější energie."

Zatímco ceny energií v Evropě v poslední době kvůli neobvykle teplým zimním teplotám poklesly, vlády nejsou z ničeho nic, řekl Jeffrey Hallock, Hossainův spoluautor. Kromě sdílených motivací je to, co spojuje protesty po celém světě, "anti-incumbentismus", řekl, když popsal nepřátelský sentiment vůči vládě dne.

Inflace potravin se nepohnula a ceny zůstanou ještě nějakou dobu vysoké, což je špatné pro potravinovou bezpečnost, sociální napětí a vládní rozpočty, varovala Světová banka ve své nejnovější aktualizaci potravinové bezpečnosti v úterý. Rostoucí ceny energií a potravin by mezitím mohly přetrvat v příštích dvou letech, předpovídá zpráva o globálních rizicích připravená před letošním Světovým ekonomickým fórem v Davosu.

Ačkoli protesty v několika zemích přerostly v rozsáhlé národní krize, v důsledku toho byla – zatím – vytlačena pouze vláda Srí Lanky. Historie naznačuje, že je příliš brzy na to říci, jaké politické krize mohly spustit nedávné raketové ceny.

Tato doba je jiná

Když ceny potravin v důsledku finanční krize v roce 2008 prudce vzrostly, šéfové Organizace spojených národů a Světové banky předpovídali bezprecedentní sociální nepokoje – ale trvalo tři roky, než se jejich varování naplnilo.

Ceny potravin nebyly jedinou příčinou arabského jara – ve kterém byli svrženi čtyři vládcí Blízkého východu a severní Afriky a Sýrie upadla do občanské války –, ale většina analytiků souhlasí s tím, že inflace cen potravin podnítila nepokoje, které nakonec vedly k politickým otřesům. To zase srazilo globální trhy s energií a vyvolalo migrační vlny.

Today, Russia's invasion of Ukraine and EU sanctions in response have combined to disrupt global energy and commodities markets. The energy crunch is exacerbating pressure on food prices, driven by

shortages and rising costs of fertilizer, finds research from the University of Edinburgh.

But unlike a decade ago, soaring energy costs are now the biggest driver of protests, according to Hossain and Hallock's research, which was based on data from the Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), a U.S. nonprofit.

Last year, as the global energy price index rose to more than three times its 2016 base price, 6,900 protests broke out focusing on energy, with most of these lamenting fuel shortages or price increases.

For instance, plans to end fuel subsidies in Ecuador sparked 18 days of violent protests in June in which six people were killed. The government was eventually forced to compromise with protest leaders, agreeing to reduce the price of diesel and gasoline.

The wave of protests after 2008 taught the world a lesson about the importance of food security. In 2009, the Committee on World Food Security, the United Nations body tasked with curbing global hunger, was overhauled. But when it comes to energy, "There's no way for people to articulate their grievances beyond taking to the streets," said Hossain.

Nowadays, this extends to the Global North: While the International Monetary Fund concluded in 2011 that rising food prices led to unrest in poor countries but had little effect in rich ones, the research team at American University came to the conclusion that protests over the cost of living last year were *not* limited to weak democracies or developing countries.

In September and October alone — when demonstrations spiked — France saw 265 protests over energy and the cost of living, while Germany saw 395.

Moving north

The most protests last year were recorded in Pakistan, followed by Ecuador and India. But France, Germany, Italy and Spain were all in the top 10. This “trend of the protests moving north” is “historically unique,” said Michael Bröning, executive director of Friedrich-Ebert-Stiftung New York, which commissioned the American University study.

This is despite the fact that those in the Global South have been hardest hit by rising prices. People in poorer and less democratic countries are more likely to have had their right to protest hamstrung by the flurry of anti-protest legislation that has been put in place since 2008.

Moreover, protests in 2022 broke out less often directly in response to rising prices, and more often due to governments' failure to protect citizens against them, explained Tom Carothers, co-director of Carnegie's democracy, conflict and governance program. People in Europe have higher expectations of living standards and of their governments, he pointed out.

For instance in October last year, hundreds of thousands of protesters turned out in France to call for action against inflation, which had reached 6.2 percent, according to Ben Feldman, who manages Carnegie's [protest tracker](#). Far smaller numbers took to the streets in Argentina, where inflation had surged to 66 percent.

A better standard of living for all should be possible in a country like France, said Christan Mas, a retired engineer who joined the protests in Paris last October. People are growing more politically conscious — and angry, he told POLITICO. He believes this to be a big factor behind the surging numbers of demonstrations last year.

Moreover, the outcome of protests in rich, democratic countries differs from that in poor ones with weaker democratic institutions. In the latter, economic protests are more likely to trigger a challenge of

legitimacy and spiral into demands for systemic change, the Carnegie team concluded.

So although leaders in Europe are unlikely to be booted out by angry mobs, they still have reason to be wary — especially those facing elections.

The “anti-incumbentism” and “anti-establishment fervor” shown in the protest movements — often the starting point for populist movements’ rise to power — has been seized upon by both the political right and left, said Hallock at American University.

For instance, on October 15 in Germany last year, three separate protests took place against inflation and the energy crisis in the cities of Leipzig, Potsdam and Dortmund. The first two were led by leftist groups and the third by the *Querdenker* or “lateral thinkers,” a far-right movement that has also mobilized opposition to pandemic lockdowns and COVID-19 vaccination efforts. “They’re just tapping in to the anger,” said Hallock.

Europe is also an importer of instability, with many migrants fleeing economic hardship and social unrest in Africa, Asia and the Middle East make their way to the continent. The rate of newly arriving migrants from these regions is currently at its highest since 2015/2016, according to data from Eurostat.

And right-wing parties with anti-immigration platforms are reaping electoral dividends. The Front National increased its share of the vote in France’s presidential election in April last year, for example; and in Italy, Giorgia Meloni’s Brothers of Italy party swept to election victory in September.

In Germany, recent polling shows that trust in institutions and the establishment is at an all-time low, said Bröning. “It should come as a very stark warning.”

“Je toho hodně, čeho je třeba se obávat,” uzavřel.

Tento článek byl aktualizován, aby zahrnoval Aktualizaci potravinové bezpečnosti Světové banky.